

KÖNYVEK

ÚJABB KÖNYVEK A PSZICHOANALÍZIS TÖRTÉNETI ÉS ELMÉLETI PROBLÉMÁIRÓL

Christiane Hartnack: *Psychoanalysis in Colonial India*. Oxford University Press, New Delhi, 2001. A könyv az indiai pszichoanalízis történetét taglalja a gyarmati időszakban. Az első rész az Indiában működő brit pszichoanalitikusok tevékenységét ismerteti, majd részletesen foglalkozik az indiai pszichoanalitikusok, közöttük az Indiai Pszichoanalitikus Egyesületet 1922-ben megalapító Girindasankar Bose (1887–1953) munkásságával. A Bécsben élő szerző az indiai pszichoanalízis arculatát meghatározó kulturális és társadalmi tényezők szerepét vizsgálja, rámutatva arra, hogy az indiai analitikusok terápiás és elméleti konklúziói sok tekintetben eltérnek Freudétól és európai követőitől, akik a maguk idején többnyire Európa kulturális hegemoniájának eszméjét vallották magukénak.

James E. Goggin–Eileen B. Goggin: *Death of a „Jewish Science” (Psychoanalysis in the Third Reich)*. Purdue University Press, 2000. Az amerikai szerzőpáros újabb levéltári források és egyéb dokumentumok alapján elemzi a berlini pszichoanalitikus intézet történetét a náciizmus hatalomra jutása előtti, a náciizmus alatti és utáni korszakban. Részletesen vizsgálja a német pszichoterápia „zsidótlanításának” folyamatát és ennek hosszú távú következményeit; be-

mutatja a Göring marsall unokatestvére, dr. Matthias Göring által vezetett „Német pszichoterápiás intézet” tevékenységét.

Heike Bernhardt–Regine Locket (Hg.): *Mit ohne Freud. Zur Geschichte der Psychoanalyse in Ostdeutschland*. Psychozial Verlag, Giessen, 2000. A számos szerző közreműködésével készült tanulmánykötet dokumentumok, levéltári anyagok, interjúk és másodlagos források alapján mutatja be a pszichoanalízis elmentmondásos történetét Németország keleti régióiban. A kötetben olvasható tanulmányok először a weimari köztársaság időszakával foglalkoznak, így például Alfred Döblinnek, a *Berlin Alexanderplatz* című regény írójának pszichoanalízis-recepciójával, illetve Therese Benedek és a lipcsei pszichoanalitikus intézet húszas évekbeli munkásságával. Ezután a második világháború utáni helyzetet, elsősorban az 1949-ben megalakult és 1990-ig fennállt NDK pszichoanalízishez való viszonyát taglalják. Ismertetik az NDK tudományos és kulturális életében szerepet játszó egykori pszichoanalitikusok (Alexander Mette, Walter Hollitscher, Dietfried Müller-Hege) tevékenységét, és feltárják azokat a pszichoanalitikus „nyomokat”, amelyek az NDK-ban művelt pszichoterápiában, a keletnémet szépirodalomban és az egyházi életben lelhetők fel. Végül, több írás rekonstruálja azt a folyamatot, amelynek során a pszichoanalízis már a berlini falomlás előtt különböző csoport-pszicho-

terápiái és pszichiátriai műhelyeken) át beszívároghva polgárjogot kezdett nyerni a volt NDK-ban, külföldi kollégák, köztük Hidas György segítségével és aktív részvételével.

Riccardo Steiner: *It is a New Kind of Diaspora: Explorations in the Socio-political and Cultural Context of Psychoanalysis.* Karnac Books, London 2001. A könyv a német és osztrák pszichoanalitikusok 1933 utáni emigrációjának témáját dolgozza fel, és elsősorban a londoni analitikus diaszpóra történetét rekonstruálja. Az Angliában élő olasz származású pszichoanalitikus szerző Ernest Jones és Anna Freud levelezésére támaszkodva elemzi a pszichoanalitikus mozgalom e két központi alakjának „emigrációs politikáját”.

Michael Billig: *Freudian Repression. Conversation Creating the Unconscious.* Cambridge University Press, Cambridge 1999. A neves angol szociálpszichológus, a csoportközi viszonyok elméletének egyik megalkotója a modern diszkurzív pszichológia perspektívájából értelmezi újra freudi elfojtásfogalmát, rámutatva a nyelv jelentőségére, s különösképpen annak kettős – expresszív és represszív – funkciójára. Billig – bár Freud egyes előfeltevéseit élesen kritizálja – azt hangsúlyozza, hogy a pszichoanalízis a XXI. század számára is alapvető, megkerülhetetlenül fontos diszciplína marad.

Peter Brooks–Alex Woloch (eds.): *Whose Freud? The Place of Psychoanalysis in Contemporary Culture.* Yale

University Press, New Haven and London, 1999. A kötet annak a konferenciának az előadásait tartalmazza, amelyet 1998 áprilisában tartottak a Yale Egyetemen. A konferencia célja az volt, hogy megvizsgálja a pszichoanalízis mint diszciplína és mint diskurzus státusát a mai kultúrában. A konferencián gyakorló analitikusok, pszichoterapeuták, filozófusok, történészek, irodalom- és filmtudósok, az idegtudományok és más diszciplínák képviselői vettek részt – köztük olyan neves szakemberek, mint Leo Bersani, Judith Butler, Frederick Crews, Dominick LaCapra, Robert Jay Lifton, Juliet Mitchell, Toril Moi, Richard Wohlheim.

Paul Roazen: *Political Theory and the Psychology of the Unconscious.* Open Gate Press, London, 2000. A neves amerikai eszmetörténész, a *Freud and his Followers* című nevezetes mű szerzője Freud, John Stuart Mill, Nietzsche, Dosztojevszkij, Fromm, Bettelheim és Erikson műveinek politikaelméleti és politikai filozófiai implikációit elemzi.

Adam Phillips: *Houdini's box. On the arts of escape.* Faber and Faber, London, 2001. A neves angol pszichoanalitikus és esszéíró az 1874-ben Budapesten született Weisz Erik, a később Harry Houdini néven híressé vált amerikai bűvész és szabadulóművész példáján keresztül „a menekülés művészetét” mutatja be, a menekülés valóságos és képzeletbeli folyamatainak jelentőségét vizsgálja a mindennapi élet, a kultúra és a pszichoterápia szempontjából.

ÚJ KÖNYVEK

Baddeley, Alan: Az emberi emlékezet. Ford. Racsmány Mihály, szerk. Pléh Csaba. Osiris, Bp., 2001.

Bárdos Katalin és Kardos Péter (szerk.): Diszkrimináció és üldöztetés: hatások és következmények. (Konferencia 2000. november 10–12. Budapest) KÚT Alapítvány, Animula, Bp., 2001.

Beck, Aaron T.: A gyűlölet fogságában. A harag, az ellenségesség és az erőszak alapjai gondolkodásunkban. Háttér Kiadó, Bp., 2001.

Buda Béla–Kopp Mária (szerk.): Magatartástudományok. Medicina Könyvkiadó, Bp., 2001.

Capdevielle, Valérie: Klinikai pszichológia és pszichopatológia. Ford. Gécseg Zsuzsanna. Osiris, Bp., 2001.

Changeux, Jean-Pierre: A természet és a szabályok. Osiris, Bp., 2001.

Csáth Géza: Az álmodás lélektana. LAZI, Szeged, 2001.

Döme László: Személyiségzavarok. Filum, Bp., 2001.

Festinger, Leon: A kognitív disszonancia elmélete. Osiris, Bp., 2001.

Hunyad György (szerk.): Nemzetkarakterológiák. Rónay Jácint, Hugo Münsterberg és Kurt Lewin írásai. Osiris, Bp., 2001.

Karády Viktor: Önazonosítás, sorsválasztás. A zsidó csoportazonosság történelmi alakváltozásai Magyarországon. Új Mandátum, Bp., 2001.

Kohut, Heinz: A szelf analízise. Ford. Pintér Ferenc. Animula, 2001.

Lányi Gusztáv: Rendszerváltozás és politikai pszichológia. Politikai pszichológiai tanulmányok. Rejtjel, Bp., 2001.

McGuire, William: Makacs nézetek és a meggyőzés elmélete. Osiris, Bp., 2001.

Pléh Csaba–Csányi Vilmos–Bereczkei Tamás (szerk.): Lélek és evolúció: az evolúciós szemlélet és a pszichológia. Osiris, Bp., 2001.

Sugárné Kádár Júlia: A „hangos” kommunikáció fejlődése és szerepe a korai szocializációban. Scientia Humana, Bp., 2001.

Sigmund Freud–Ferenczi Sándor: Levelezés

I/1. kötet
1908–1911

Megrendelhető a Thalassa szerkesztőségénél:

1132 Budapest, Victor Hugo u. 18–22.

Tel.: (36-1) 239-6043